

Олег Ольжич — поет національного героїзму, провідник ОУН

(115 років від дня народження)

Рекомендаційний список літератури

Народ, який вірить, що якась суміжна країна або імперія здобуде йому державу, ніколи не зможе стати на власні ноги і буде завжди паралітиком.

А його паралітичні групи будуть задніми колесами для чужих агентур.

Олег Ольжич

Біографічна довідка

Народився Олег Олександрович Кандиба 21 липня (8 липня ст. ст.) 1907 року у Житомирі в родині класика української літератури, поета Олександра Олесья. Ольжич — один із псевдонімів Олега Кандиби (М. Запоночний, Д. Кардаш, К. Костянтин, О. Лелека)

Середню освіту почав здобувати у Пущі-Водиці під Києвом, але закінчити середнє навчання довелося лише в Празі. Наприкінці 1922 він разом із матір'ю виїздить з України у Берлін, де 3 січня 1923 року нарешті зустрівся з батьком, який у лютому 1919 був змушений поспіхом емігрувати до Австрії.

1928—1929 вивчав пам'ятки трипільської культури на Тернопільщині. Здійснив пробні розкопки у таких селах:

- ❖ Більче-Золоте (печера Вертеба),
- ❖ Козаччина, Ланівці, Стрільківці (Борщівського району),
- ❖ Голігради, Добрівляни, Касперівці, Новосілка (Заліщицького району) та місті Заліщики.

За матеріалами цих та наступних досліджень Олег Кандиба-Ольжич створив нову періодизацію трипільської культури, опублікував такі наукові праці:

- ❖ «Розкопки у Галичині в 1928 р.»,
- ❖ «Галицька мальована кераміка»,
- ❖ «Погляди М. Грушевського на початок людської громади».

Закінчив Карлів Університет філософський факультет у 1929 році. Став відомим вченим-археологом, брав участь у кількох археологічних розкопках на Балканах. Був запрошений читати лекції з археології у Гарвардський університет (США), де 1938 року заснував Український науковий інститут. Але йому судилася інша доля.

Після заснування 1929 року ОУН (Організації українських націоналістів) він обирає шлях професійного революціонера, очолює в Центральному проводі культурний сектор, а згодом стає заступником голови проводу ОУН.

У 1938–1939 роках Олег Кандиба брав активну участь у діяльності короткочасного державного утворення — Карпатської України — в її збройній боротьбі проти угорських окупантів. Був заарештований

солдатами угорської армії і провів три дні у Тячівській в'язниці. Після листа угорських вчених на захист вченого, уряд Угорщини розпорядився випустити Олега Кандибу та Уласа Самчука. Протягом 1939—1941 років очолював Революційний Трибунал ОУН, член Проводу Українських Націоналістів.

На початку радянсько-німецької війни 1941—1945 років переїхав до Києва разом з Буковинським куренем, узяв участь у формуванні місцевої адміністрації та поліції. В 1941—1942 роках О. Кандиба жив у Києві, налагоджував підпільну мережу ОУН в Україні. В жовтні 1941 О. Ольжич став одним з організаторів політично-громадського центру — Української Національної Ради у Києві. З початком гітлерівських репресій проти українських націоналістів Кандиба переїздить до Львова. У травні 1942 Почаївська конференція ОУН обрала його заступником голови ПУН та головою Проводу на українських землях. У січні 1944 року після арешту Андрія Мельника перебрав посаду Голови ПУН ОУН.

2 серпня 1943 року у віддаленому селі Яблінка-Вижня біля Турки на Бойківщині одружився з дочкою літературознавця Л. Білецького Катериною (Калиною), та їх шлюб був недовгим. Вже після його смерті народився син Олег.

25 травня 1944 заарештований гестапо у Львові. Був ув'язнений у Целенбау — окремому блоці для особливо важливих в'язнів на території концентраційного табору Заксенгаузен. Загинув під час чергового допиту в ніч з 9 на 10 червня 1944, закатований гестапівською трійкою (Вольф, Вірзінг, Шульц).

О. Ольжич — автор двох прижиттєвих збірок: «Рінь» (1935 — це була його перша збірка) та «Вежі» (1940). Третя, посмертна, збірка «Підзамчя» вийшла в 1946 році. Писав цікаву прозу і пристрасну публіцистику. А першим його друкованим твором стало дитяче оповідання «Рудько», видане у Празі 1928 року під псевдонімом О. Лелека.

У 90-х роках уже в незалежній Україні фундація імені О. Ольжича випустила у світ книжку «Незаному Воякові», в якій уперше зібрано чималий доробок поета-патріота: вірші, прозу, літературознавчі розвідки, епістолярну спадщину.

Джерела:

<https://dovidka.biz.ua/oleg-olzhich-biografiya-skorocheno>

<https://irp.te.ua/kandyba-olzhych-oleh-oleksandrovych/>

Література

1. Ольжич, О. Незнаному Воякові [Текст] : заповідане живим / О. Ольжич. — Київ : Дніпро, 1994. — 432с.

«»«»«»«»«»«»«»«»«»

2. Алексієвець, Л. Кандиба-Ольжич Олег Олександрович [Текст] / Л. Алексієвець, В. Барна // Тернопільський енциклопедичний словник : у 4-х т. / голова редкол. Г. Яворський. — Тернопіль, 2005. — Т. 2 : К—О. — С. 25—26.
3. Державин, В. О. Ольжич — поет національного героїзму [Текст] / В. Державин // Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. — Київ : Рось, 1994. — Кн. 2. — С. 534—542.
4. Державин, В. Олег Ольжич — поет національного героїзму [Текст] / В. Державин // Поети Празької школи : Срібні сурми. Антологія / упоряд. М. Ільницький. — Київ : Смолоскип, 2009. — С. 648—661.
5. Дороговказ. Поезії О. Теліги та О. Ольжича [Текст] / відп. за вип. Н. Караванська. — Київ : Видавництво імені О. Теліги, 1994. — 45 с.
6. Зінкевич, О. Ольжич Олег [Текст] / О. Зінкевич // Енциклопедія українознавства : словникова частина 5 / голов. ред. В. Кубійович. — Перевидання в Україні. — Львів : Молоде життя, 1996. — Т. 5 : Місто — «перемишлянинь». — С. 1850—1851.
7. Ільницький, М. М. Західноукраїнська і емігрантська поезія 20—30-х років [Текст] / М. М. Ільницький. — Київ : Знання, 1992. — 48 с.
8. Олег Ольжич (1907—1944) [Текст] // Україна — єдина країна. Традиції, обряди, побут. Пам'ятки України. Люди, що змінили Україну. — Київ : Видавництво Глорія, 2016. — С. 281.

«»«»«»«»«»«»«»«»«»

9. Ванат, І. «О, націє, дужа і вічна...» [Текст] : [Олег Ольжич — людина, яка в рядах ОУН боролася за визволення української нації з-під німецько-фашистського та комуно-більшовицького поневолення] / І. Ванат // Вільне життя плюс. — 2016. — 4 листоп. — С. 3.

10. Герега, Й. За нашу і вашу свободу [Текст] : [Симон Петлюра, Степан Бандера, Олег Ольжич (Олег Кандиба), Українська повстанська армія (УПА)] / Й. Герега // Вільне життя плюс. — 2019. — 20 верес. — С. 5.
11. Дзісяк, Я. Ідеаліст, чуттєвий естет, націоналіст [Текст] : [Олег Ольжич] / Я. Дзісяк // Вільне життя плюс. — 2017. — 27 жовт. — С. 4.
12. Дідух, В. Лише на мить об'єднались Мельник і Бандера [Текст] : до 110-річчя від дня народження Олега Ольжича (Кандиби) — провідника ОУН-м на східних теренах України (1941—1944 рр.) / В. Дідух // Вільне життя плюс. — 2017. — 22 верес. — С. 6.
13. Дідух, В. На сталь перекутий в огні [Текст] : до 100-річчя від дня народження Олега Ольжича (Кандиби) / В. Дідух // Медична академія. — 2017. — 12 верес. — С. 11.
14. Закатований, але не зломлений [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2014. — 7 черв. — С. 13.
15. Ладика, Р. Серце обернув у сурму [Текст] : [аналіз творчості Олега Ольжича] / Р. Ладика // Медична академія. — 2019. — 5 січ. — С. 10—11.
16. Сливка, П. Українській Національній Раді — 80 [Текст] : [діяльність ОУН] / П. Сливка // Вільне життя плюс. — 2021. — 26 листоп. — С. 4.
17. Три музи легендарного житомирця [Текст] : 110 років з дня народження Олега Ольжича // Урядовий кур'єр. — 2017. — 15 лип. — С. 7.
18. Чорна, С. Архів поета Олега Ольжича повернувся на Батьківщину [Текст] / С. Чорна // Голос України. — 2017. — 8 лип. — С. 6.